
Rušení víceletých gymnázií není na pořadu dne

Rušení víceletých gymnázií není na pořadu dne

Mezi úrovněmi škol jsou velké rozdíly, ty dobré dokážou děti posunout k lepším výsledkům. Ministerstvo školství by ovšem mělo najít nástroje k tomu, aby vzdělávání bylo srovnatelné.

Víceletá gymnázia navštěvují žáci z podnětějšího rodinného zázemí. Žáci na gymnáziích mají výrazně lepší výsledky, což je způsobeno jejich výběrem a podporou v rodině. Chlapci jsou úspěšnější v matematice, děvčata v čtenářské gramotnosti a znalostech českého jazyka. I tyto závěry přinesl dlouhodobý výzkum CLoSE (Czech Longitudinal Study in Education) vědců z Ústavu výzkumu a rozvoje vzdělávání Pedagogické fakulty UK. Studie se zúčastnilo více než 6000 žáků základních škol a víceletých gymnázií. Její součástí bylo dotazníkové šetření, z něhož se dalo zjistit sociálně-ekonomické prostředí rodin (např. vzdělání a prestiž povolání rodičů, počet knih v domácnosti). Výzkum přinesl též zajímavé zjištění – gymnázia studuje více děvčat (CLoSE uvádí 51 %, MŠMT 54 %) než chlapců.

Žáci víceletých gymnázií mají lepší výsledky než ti ze základních škol, jak v šestém, tak i devátém ročníku. Dokonce je patrné, že žáci základních škol po čtyřech letech studia nedosáhnou ani stejného průměrného výsledku jako jejich vrstevníci navštěvující primu na gymnáziích. „To je ovšem dáno pouze tím, že mezi žáky základních škol je velký podíl dětí z méně podnětného zázemí, které snižují průměr základních škol,“ komentuje jednu část závěrů bádání David Greger, ředitel Ústavu výzkumu a rozvoje vzdělávání Pedagogické fakulty UK.

„Péče o talentované a motivované děti je nejen v zájmu rodiny, ale celé společnosti,“ říká ředitel Gymnázia Jana Keplera v Praze Jiří Růžička. Podle něho škola dávno ztratila monopol na vzdělávání: „Důležité je, aby mladý člověk měl podnětné zázemí.“ Růžička je přesvědčen o nutnosti přehodnocení celkové koncepce školství. Cestu ke zlepšení stavu na základních školách vidí především v úloze jejich ředitelů, snížení byrokracie, zlepšení finančních možností pro motivaci učitelů, větším podílu týmové práce a uplatnění kreativity.

Akademický ekonom a poradce vlády ČR Daniel Münich přirovnal české školství ke steeplechasse: „Kůň bez žokeje nikam nedejde. Dobrý žokej – učitel – je pro výsledek rozhodující.“ Podle Jany Strakové z Ústavu výzkumu a rozvoje vzdělávání si dnes žádná politická strana nedovolí zrušit diferenciaci škol, protože je většinovým názorem společnosti školy prestižní, soukromé, výběrové či víceletá gymnázia mít: „Dobré školy posouvají děti kupředu. Některé více, jiné méně. I školy s lepšími dětmi se posouvají dále.“ Rodiče dětí věnují výběru škol značný čas, nakonec většinou volí intuitivně.

Jak z výsledků výzkumu vyplynulo, a shodují se na tom i pedagogové, rušení víceletých gymnázií dnes není na pořadu dne. Místo toho by se MŠMT mělo zasadit o to, aby mezi jednotlivými školami nebyly takové rozdíly.